

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

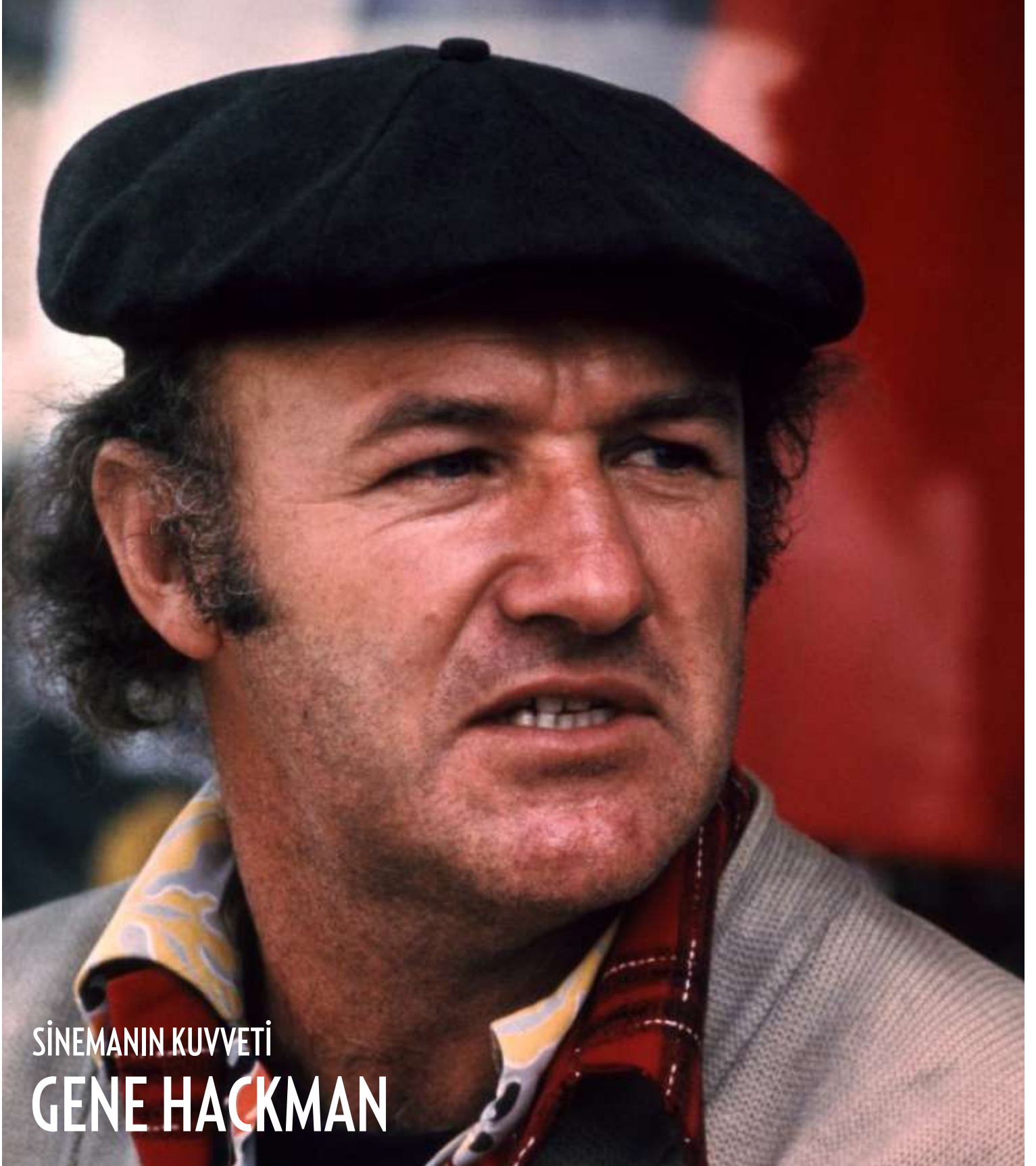
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

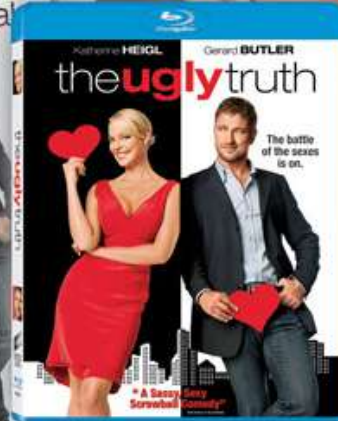
SİNEMANIN KUVVETİ
GENE HACKMAN

Katherine
HEIGL

Gerard
BUTLER

kadınaklerkekaklı

the **ugly** truth

ŞİMDİ
DVD VCD VE Blu-ray Disc 'DE!

© 2009 Columbia Pictures Industries, Inc. and Beverly Blvd. LLC. Tüm Hakları Saklıdır.
© 2010 Kapak ve Tasarım Sony Pictures Home Entertainment Inc. Tüm Hakları Saklıdır.

tiglon

13+

Copyright
© 2009 Sony
Pictures Home
Entertainment
Inc.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

COLUMBIA
PICTURES

LAKE SHORE

SONY
PICTURES
HOME
ENTERTAINMENT

BİR TUTKUDAN BİR HAYAT ÇIKARMAK

HAYATTAN TAT ALMAMIZI SAĞLAYAN “SANAT”I EN FAZLA NE KADAR SEVEBİLİRSİNİZ? VARLIKLILIK VE KÜLTÜRLÜ bir aileden çıkıp çok kazandıran bir sektörde kısa zamanda yükselip iyi kazanan bir işadami olup da

kazancının çoğunu sanat işlerine ayıran bir adam kadar sever misiniz mesela? Üstelik sanatın pek çok dalını sadece sevmekle kalmayıp daha çok kişinin sevmesini sağlamayı kendisine bir amaç edinen bir adam olabilir misiniz? Şakir Eczacıbaşı bu kadar çok seviyordu işte sanatın her türlüşünü. İstanbul’un ve Türkiye’nin yüzünü ağartan işlere imzasını da bu sevgisi sayesinde attı.

Pek çok işadaminin sinemayla ilgisi sadece akşamları evde DVD seyretnmeyle sınırlıyken o daha yıllar önce gençler izlesin diye film getirmeye başladı memlekete. Daha 1965 yılında, sonraki yıllarda kocaman bir festivale dönüşecek Sinematek’in kurulmasına öncülük etti. Binlerce filmin Türkiye’de izlenmesine ön ayak oldu. Ama yetmedi, yanına bir Müzik Festivali’ni koydu, sonra Tiyatro’yu, sonra Caz’ı ve sonra da Bienal’i. Türk toplumunun sanatla olan ilişkisine müthiş bir virgül attı Şakir Eczacıbaşı. Dimağlarımıza yüzlerce bapı kazıyan adam, sonsuz sevgisini bizimle paylaştı... Ona ne kadar teşekkür etsek azdır... Arka Pencere ekibi olarak kendisini her zaman saygı ve sevgiyle anıyor olacağız...

Bu değerli kayıp bize sevginin ne kadar yüce bir duygu olduğunu da bir kez daha hatırlatmadı değil. Çok büyük bir tutkunuzu başkalarıyla paylaşmanın ‘bencillikten kopmanın’ dip noktası olduğunu düşündük. Bir düşünün; evinize gelen arkadaşlarınıza sevdiğiniz filmlerin DVD’lerinden kısa bölümler göstermek değil buradaki ‘paylaşmak’. O filmleri, müzisyenleri, oyunları hiç

tanımadığınız insanların ayaklarına getirmekten bahsediyoruz. Büyük bir tutku bu, öyle böyle değil...

Aynı değil ama benzer bir tutkudur bizimki de. Sinema yazarlığını (ya da ‘film eleştirmenliğini’ de diyebiliriz) seçen bütün beyinler sadece seyretnmekle yetinmeyecek kadar büyük bir tutkuyla sinemayı seven insanlara aittir. Hepimiz seyrettiğimiz filmle olan ilişkimize yazılar geçip de ışıklar yanınca son vermek yerine, onunla yaşadığımız bir-iki saatlik bu paylaşımı irdellemek isteriz. Notlar alırız. Uzun ya da kısa yazılar yazarız. Film hakkında düşünmeye devam ederiz. Bulduklarımızı da meraklılarıyla ve bizim gibi tutkulu sevenlerle paylaşıyoruz. Sürekli film seyrediyoruz, bir çeşit manyaklıktır bir noktadan sonra...

Bazen aramızdan bazıları bununla da yetinmemeye başlar. Bazılarımız belgesel çeker, bazılarımız kısa film, bazılarımız senaryo yazar. Bir şekilde bazen film künyelerinde adlarımıza rastlarsınız. Tıpkı bu hafta aramızdan iki arkadaşın tutkuları olan sinemaya bir de yönetmen olarak şükranlarını sunmaları gibi içimizden taşanları bir filmin içine sığdırmaya çalışırız. İnanmazsınız belki ama sonra içine emek verdiğimiz, ismimizin jenerikte yazdığı filmleri oturur bir de eleştiririz. Mesleğin cilvesi mi desek, yoksa gereği mi?

O yüzden aramızdan birileri tutkularını perdeye taşıdığında bir tedirginlik gelir üzerimize. Çünkü biliriz ki sinema mutlak sadakat isteyen güzel bir sevgilidir. O zaman hepimiz Şakir Eczacıbaşı gibi sarılırız ona. İşte o zaman kendi yönettiğimiz ya da yazdığımız filmi bile beğenmeyebiliriz. Çünkü bizim sinema sevgimiz bizden de değerlidir yaptığımız ya da yazdığımız filmlerden de! Bizimki de böyle bir tutkudur işte! 📺

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, KEREM SANATEL, FERHAT NEPTÜN, MURAT EMİR EREN, TALİP ERTÜRK, EMEL GÖRAL, FİLİZ ÖRGEN

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Ada: Zombilerin Düğünü,
İlişki Durumu: Karmaşık, İntikam Peşinde, Garfield Süper Kahraman.

15 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları.
Beş üzerinden, buçuksuz.

16 TREDEKİ YABANCI

Ayhan Işık, Sadri Alışık ve Behlül Dal'ı nasıl bilirsiniz?

18 ÖLDÜREN HATIRALAR

"Ada: Zombilerin Düğünü"nün yönetmenleri set günlüklerini bizimle
paylaştılar. Biz de sizinle paylaşıyoruz!

22 ESRAR PERDESİ

2004'te sinemayı sessiz sedasız bırakan Gene Hackman'ın nefes
kesen kariyerini aktör 80'inci yaşına basarken kutluyoruz.

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Coppola yedinci sanatta 'ses'e çağ atlatıyor: Konuşma...

28 AİLE OYUNU

Son çıkan DVD eleştirileri: Trainspotting,
Yukarı Bak, Bush, 1941, Franklyn, G-Force.

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: !F İstanbul 9,
Danielle Teyze, Kan Arzusu, Cem Yılmaz, Marianne Faithfull.

ADA: ZOMBİLERİN DÜĞÜNÜ

YÖNETMENLER Talip Ertürk,

Murat Emir Eren

OYUNCULAR Esra Ruşan, Erol Ozan

Ayhan, Rüya Önal, Onur Buldu, Kaan Keskin, Gülüm Baltacıgil, Taner Birsal

YAPIM 2010 Türkiye

SÜRE 82 dk.

Özellikle Amerikan sinemasının sıkça üzerine eğildiği 'zombi' (yaşayan ölü) meselesini Türkiye sinemasına adapte etmek gibi son derece 'riskli' ve ilk kez yapılan bir işe sıvanmalarıyla baştan takdiri hak ediyor Ertürk ve Eren.

FİLM ELEŞTİRMENLERİNİN DIŞ BAKIŞTAN VAZGEÇİP İŞİN MUTFAĞINA GİRMELERİNİN en çarpıcı uzantısı, Cahiers du Cinéma yazarlarının yarattığı Fransız Yeni

Dalgası kuşkusuz. Dünya sinemasında belirleyici bir konuma oturan bu akım, film eleştirisiyle bakışlarını olgunlaştıran isimlerin sektöre girdiklerinde de 'etkili' olabileceklerinin bir kanıtı. Truffaut'dan Godard'a kadar sinema tarihini değiştirmiş isimleri barındıran Yeni Dalga, film eleştirisinin uzanabileceği yerleri göstermesi açısından da önemli. Öte yandan Amerikan film eleştirisinin duayenlerinden Roger Ebert'in senaryo çalışmalarıyla bir zamanlar sektöre hizmet ettiği de biliniyor.

Türkiye sinema yazarlığında böylesi bir gelenek olmamasına karşın, Engin Ayça'dan Mehmet Açar'a, Burak Göral'dan Necla Algan'a uzanan bir yelpazede sektöre girme çabaları da gözden kaçmıyor. Uzun metrajlı filmler çekmek ya da senaryolarını yazmak biçiminde gelişen bu durum, belgesel ve kısa filmler de işin içine girince genişçe bir alana yayılıyor, ki Sinema Yazarları Derneği'nin (SİYAD) birçok üyesinin bu disiplinlerde çalışmaları mevcut.

Talip Ertürk ve Murat Emir Eren de birer SİYAD üyesi, derneğin genç dimağları arasında öne çıkanlarından. İkilinin kısa film çalışmaları da var. Ve şimdi de onları uzun metrajlı bir sinema filminin senarist-yapımcı-yönetmen koltuğunda görüyoruz. "Ada: Zombilerin Düğünü"yle 'serbest vezin' bir korku-komedi anlayışının takipçiliğini üstleniyor ikili.

Özellikle Amerikan sinemasının sıkça üzerine eğildiği 'zombi' (yaşayan ölü) meselesini Türkiye sinemasına adapte etmek gibi 'riskli' ve ilk kez yapılan bir işe sıvanmalarıyla baştan takdiri hak ediyor Ertürk ve Eren. George A. Romero'nun dünya sineması içinde saygın bir alt tür haline getirdiği zombi filmlerinin Türkiye'ye nasıl uyarlanacağı konusunda bizlerin de kuşkusu vardı bu proje ortaya çıktığında. Ama sonucu görünce, tümüyle tatmin olmasak da "Olabilirmiş" demekten kendimizi alıkoymadık.

Film, arkadaşlarının düğünü için Büyükada'ya giden bir grup gencin orada yaşadıkları zombi tehdidi üzerinden yürüyen bir hikayeye sahip. Selim Evc'i'nin "İki Çizgi"sinin de görüntü yönetmeni olan Meryem Yavuz'un kamerasından izlediğimiz olaylar, amatör bir kameranın olayları nasıl gördüğünü aktarıyor bizlere. Gençler, güle oynaya geldikleri adada dehşetin içine düşüyorlar ve bu durumdan kurtulmanın hesabını yapmaya başlıyorlar. Korkuyu komedi türüyle birleştirip sunan yapım, sürekli tırmanan bir gerilime sahipse de, başta söylediğimiz 'serbest vezin' anlatımının da etkisiyle 'komik' bir yapıya doğru meyletmeyi de başarıyor. Özellikle yönetmenlerden biri olan Murat Emir Eren'in sesiyle yolunu bulmaya çalışan hikaye, onun 'yorumları'yla işin komedik kısmını halletmeye çalışıyor.

El kamerası efektinin dikkat çekici biçimde kullanıldığı Romero imzalı "Ölülerin Günlüğü" (Diary Of The Dead) ya da Matt Reeves'in yönettiği "Canavar" (Cloverfield) gibi yapımlar arasında bir yerde duruyor film. Belki onlar kadar yetkin bir çerçeve yaratamıyor, gerilimi onlar kadar tırmandıramıyor ama 'tehlikeli' bir hamlenin boşa çıkmasının da önüne geçiyor el kamerası kullanımı. Burada Meryem Yavuz'un projeyi özümsemesinin de etkisi var kuşkusuz. Onun tekniğinin Eren'in seslendirmesiyle tutturduğu senkron da es geçilecek gibi değil. Bu konuda epeyce kafa yorulduğu apaçık ortada.

Bu filmi Türkiye sineması açısından 'önemli' bir yere oturtmak yanlış olur bir yandan da. Bir 'deneme' olarak övgüyü hak etse de, özellikle ışık konusundaki zayıflığıyla oldukça zedeleniyor yapım. Birçok sahnede karakterleri hapseden karanlık, onların gerginliğini hissetmemizin de önüne geçiyor. Öte yandan hikaye kurgusunda da kimi eksikler göze çarpıyor. Bazı sahne geçişlerinde önceki sahneyle sonraki arasındaki bağlantı kopuyor, bütünlükten uzak bir yapı kendini gösteriyor, bu da 'anlamlandırma' konusunda sıkıntıya sokuyor bizleri. 'Gerilla' tarzı film yaparken bu tür hatalar ve eksikler

Bazı sahneler arasındaki geçişlerde önceki sahneyle sonraki arasındaki bağlantı kopuyor, bütünlükten uzak bir yapı kendini gösteriyor.

olmasıysa doğal, belli ki hikayeyi tamamlayacak çekilememiş sahneler olmuş.

Korkuyla komediye harmanlamak zor, hele ki bunu böyle bir geleneği olmayan bir ülke sinemasında yapmak çok daha zor. Ertürk ve Eren ikilisi de bu tür bir bilinçle çekmişler filmlerini, riskin farkında olarak ve tehlikeyi bilerek. Birçok sinemacının gösteremeyeceği bir 'cesaret' örneği kimliğiyle kabul görmesi gereken bu durum, onlara belli avantajlar sağlasa da, aynı oranda dezavantajı da beraberinde getiriyor. Örneğin yeterince korkutamadıkları gibi yeterince de güldüremiyorlar, bu 'melez' durumun eksilerini hanelerine yazdırıyorlar. Bu iki arada bir derede kalmışlık, bizleri de aynı moda hapsediyor ve nasıl tepki vereceğimizi şaşırtıyoruz filmi izlerken.

Filmin en çok öne çıkan yanıysa makyajları. Bazı yakın planlarda dikkat çeken makyajlar, büyük uğraşlar sonucunda ortaya çıkarılmış olduğunu hissettiriyor. Böylesi düşük bütçeli bir filmin bu türden bir makyaj ustalığına sahip olması da şaşırtıcı ve takdire değer bir özellik. Bu ağır makyajların altındaki oyuncular da rollerinin hakkını veriyorlar. Makyajsız oyuncularından en çok öne çıkıyorsa Taner Birsell oluyor. Deneyimli aktör, kısa sayılabilecek rolüyle filmin ritmini artırıcı bir kompozisyon çalışması içine giriyor. Sırrı Süreyya Önder ve Cansel Elçin de 'konuk oyuncu' kontenjanında dikkat çekmeyi başarıyor. [2]

Film, baş karakterlerini telef etmekten çekinmeyerek 'kahramanlaştırmaya' eğiliminden kaçınıyor, artı puan topluyor.

Filmdeki helikopter sahnesi, hikayenin bütünlüğünü zedeleyen en zayıf halka gibi duruyor.

siyad.org

40 yılın filmleri ve yazılan tek bir kitapta.

İLİŞKİ DURUMU: KARMAŞIK

NANCY MEYERS ASLINDA NORA EPHRON'UN BAŞKA BİR VERSİYONU gibi. Ephron 1980'lerin sonunda senaryosunu yazdığı "Harry Sally ile Tanışınca" ile hem kendisini hem de Meg Ryan'ı Hollywood'un gözdesi yapmıştı. Sonra bazı yazdığı/yönettiği Meg Ryan filmleriyle 1990'ların en verimli janrlarından biri olan romantik komedilerde sağlam gişe rakamlarına imza atmış oldu. Ama Ephron 2000'lerde kabuk değiştiren rom-kom'ların artık kendi tarzından uzak kaldığını anlamış olmalı ki kendisini başka türlere yöneltti. (bkz. "Julie & Julia")

Ephron'dan farklı olarak Nancy Meyers, 2000'lerin başında bulduğu formülü hâlâ aktif bir şekilde kullanmakla meşgul. Senarist olarak en aktif olduğu dönem 1980'lerdi ve içinde birkaç Goldie Hawn filmi de olan komedi senaryolarına imza attı. Yönetmen olarak ise asıl büyük çıkışını Mel Gibson'lı "Kadınlar Ne İster?" komedisıyla yapan Meyers bu filmle de tarzını ortaya koymuştu. 120 dakikadan az olmayan filmlerde, hayatın kimi gerçeklerinden yola çıkılıp abartı boyutlarına varan gönül ilişkileri anlatılacak. Ama en önemlisi sadece ünlü değil 'çok ünlü' oyuncularla çalışılacak. "Aşkta Herşey Mümkün"de (Something's Gotta Give) Jack Nicholson, Diane Keaton ve Keanu Reeves'i, "Tatil"de (The Holiday) Kate Winslet, Cameron Diaz ve Jude Law'u sunarken bu filmde de Meryl Streep, Steve Martin, Alec Baldwin'i bize sunacaktı.

"Aşkta Herşey Mümkün"de yaşı geçkin adam ve kadınların da flört edebileceğine ve bu halin de başka bir komedi olduğuna dikkat çeken Meyers bunu gayet düzgün yaşlanan güzel ve refah seviyesi yüksek insanlarla uzun uzun anlatmıştı! Aynı şeyi "İlişki Durumu: Karmaşık"ta da yapıyor (hatta içinde yine internet bazlı komik bir bölüm dahi var!). Aşk dışında bir eksikliği olmayan üç yaşı geçkin insandan oluşan üçgenin bir kenarına genç karısından artık sıkılan ve alışkanlıklarına geri dönmek isteyen eski kocayı koyarak bir farklılık yaratmış Meyers. Jane (Meryl Streep)

oğlunun mezuniyeti için bir araya geldikleri eski kocası Jake ile (Alec Baldwin) tekrar yakınlaşmaya başlıyor başlamasına ama aslında hayatına ufaktan sızan akli başında mimar Adam'ı da (Steve Martin) bir anda bir kenara atamıyor.

Elinizde böyle bir malzeme olup da 120 dakika boyunca eğlenceli ve her şeyi yerli yerine oturtan bir film çıkaramamak zor bir iş. Ama Nancy Meyers ne yazık ki bunu başarıyor. Meyers, Baldwin'den eğlenceli bir performans aldığını gördükçe üçgenin diğer kenarını, yani Adam'ı biraz dışlıyor gibi. Adam'ın ağırbaşlı, sıkıcı dünyası Jane gibi bir kadının merakını gerçekten de uyandırabilir mi acaba? Nitekim eski koca Jake hatalarına rağmen, Jane'i bir daha etkilemeyi başarıyor. Çocuklarının babası, yeni evliliğinde mutsuz, evin dibinden ayrılmıyor, çocuklar onu istiyor ve yatakta yine birlikte harikalar yaratıyorlar. Dolayısıyla siz eğer bunun karşı tarafına sağlam bir karakter koyamaz ve onu besleyemezseniz, hikayeyi takip edenlerin mantıklarını uyandırmış olursunuz. Başarılı bir rom-kom formülünü yıkmış olursunuz.

Önce "hayatınınızın sonbaharında da aşka tutunun" deyip hayat dolu ana kahramanını heyecanlı ve hareketli olan adamla yatağa sokup sonra da sıkıcı ve suratsız bir adamın kucağına yollarsanız film böyle masada kalır işte!

Meryl Streep "Julie & Julia" için aşıcılık dersleri alıp bu filmde de bu maharetini kullanarak bir taşla iki kuş vurmuş. Üstüne üstlük iki filmiyle de Altın Küre'ye aday oldu ya, pes dedik! Baldwin ise Streep ile aynı kuşaktan bile sayılmaz. Aralarında 10 yaş var zaten. Eski günlerini mumla aratan Steve Martin ise filmin en yaşlısı ve artık bir türlü toparlayamadığı bir yüze sahip. Hepsı bu haddinden uzun ve giderek sarkan filmde birkaç kere güldürebiliyorlar ancak...

Yaşlandıkça 'komik'leşen Alec Baldwin kimileri için hâlâ itici gelebilir. Ama bence çok eğlenceli bir adam oldu!

Bir zamanlar hayranı olduğumuz Steve Martin'in böyle itici bir şekilde yaşlanmış olması ne acı!

ORJİNAL ADI It's Complicated
YÖNETMEN Nancy Meyers
UYUNCULAR Meryl Streep, Steve Martin, Alec Baldwin
YAPIM 2009 ABD
SÜRE 120 dk.

"Aşkta Herşey Mümkün"de başardıklarını aynen tekrarlıyor Meyers, ama bu sefer olmuyor!

İNTİKAM PEŞİNDE

ALTIN ÇAĞINI 1970'LERDE YAŞAYAN (GÜNCEL KONJONKTÜR DE BUNA EPEY müsaitti) 'paranoya gerilimleri' 80 ve 90'larda şöyle bir endamını sergileyip, 2000'li yıllarla birlikte kuytulara çekildi sanki. Kimi zaman hükümet kaynaklı bir siyasi komplo, kimi zamansa açgözlü bir büyük şirket minvalli ekonomik komplolar nicedir sinemacılar için cazip temalar olmaktan çıktı. Tam da bu yüzden "İntikam Peşinde" tipi bir filmin, hele ki Mel Gibson gibi Hollywood'un sağ kanat aktörleri arasında nam salmış bir ismin suretinde karşımıza gelmesi hoş bir sürpriz oldu. Gibson'ı bir filmin başrolünde görmeyeli sekiz yıl olmuş, düşünsenize...

Ezcümle bir ilk yargıda bulunalım: "İntikam Peşinde" doğru şeyleri yanlış üslupta söyleyen bir film. Filmin 'zamanını şaşırmaya'na iyi bir örnek 1985'te altı bölüm çekilen bir mini diziden uyarlanmış olması. 1970, 80 ve 90'ları neredeyse parselleyen bu janrın öldüğünün sanıldığı şu günlerde karşımıza "İntikam Peşinde"nin çıkması biraz ilginç bir hamle.

Kızı Emma'nın ziyaretinde bir tuhaflık sezen Boston cinayet masası dedektifi Thomas Craven önce onun hastalandığını düşünür. Bulantı ve kusma gibi belirtilerden muzdarip kızını alıp hastaneye götürmek amacıyla evin kapısından dışarıya adım atar atmaz Emma otomobille yaklaşan maskeli saldırganların pompalı tüfeğinin hedefi olur. Craven kızının ölümünün ardındaki sır perdesini kaldırmak için araştırmalara başladığında ipuçları onu eli nükleer maddelerle kirlenmiş, Northmoor adında devasa bir şirket çevresinde dönen komplolara götürür.

Filmin doğru söylediği şeylerden bahsedelim. Bir kere büyük bir şirketin nükleer meseleleri çomaklamasının vahim sonuçlarına tanık oluyoruz filmde. ("Bu iş hükümete bırakılmalı" gibisinden bir alternatif sav üretilmemesi de olumlu) Her zamanki şirket açgözlülüğü insan canına kıymakta beis görmüyor. Lakin sadece bu da değil, filmde çevre kaygısıyla eyleme geçen

gençlerin Northmoor'un icraatları uğruna harcanmaları meseleyi güncel bir tarafa çekiyor. Üstelik işin içinde yalnızca Northmoor yok. "İntikam Peşinde"nin bir diğer cesur adımı sağ kanat Cumhuriyetçi bir senatörü ve devlet içi birtakım karanlık adamları da Northmoor'la işbirliği yaparken teşhis ve teşhir edip bu 'kirliliğe' ortak etmesi.

İlginçtir, icraatlarının dünyayı yıkıma götürmüşlüğüne tanıklık ettiğimiz son şirket "VOL-İ"deki (WALL·E) Buy N Large'dı. Her ne kadar yatırımları farklı alanlarda olsa da, kuşkusuz, Buy N Large, Northmoor'un yüzyıllar sonraki muadili. Ortak paydaları ise kapitalizmin onlara vaat ettiği tatlı kârlar için acımasız yıkımları göze alabilmeleri.

Günümüzde faaliyet gösteren büyük şirketler 20 veya 30 yıl öncesinde izlediğimiz kimi bilimkurgulardaki, diyelim maden şirketi Weyland Yutani ("Alien"), genetik teknoloji şirketi Tyrell Corporation ("Blade Runner") veya teknoloji temelli OCP'nin ("RoboCop") icraatlarından uzakta görünebilir. Ama büyük şirketleri topa tutan bu tip filmlerin endişeleri sonuçta ortak: İnsanlığın köküne kibrit suyu dökecek olmaları...

"İntikam Peşinde"nin takındığı olumsuz üslup ise hem teknik hem de ideolojik. Filmin senaryosu mantıksal açıdan delik deşik. Bunda yapımcı şirketin filmin ritmini biraz hızlandırabilmek için yönetmen Campbell'dan pek çok ek çekim istemesinin payı büyük. Ama sadece o da değil. Şu sıralar "Ejder Kapanı"nın da gösterdiği gibi, filmin ele aldığı 'bireysel adalet' burada intikamı neredeyse yegane çözümmüş gibi servis ediyor. Craven'in polis olması bu sakilliği değiştirmiyor.

Nihayet, dört yıl önceki "Köstebek"ten (The Departed) sonra Boston'dan sinematografik anlamda en başarılı faydalanan film olarak da akıllarda iz bırakacaktır "İntikam Peşinde".

Emma'yı canlandıran Sırp asıllı Bojana Novakovic'i en son "Drag Me To Hell"de de izlemiştik. Yolu açık olsun!

Ray Winstone'un Jedburgh'ünün öykünün orasında burasında serseri mayın misali patlak vermesi şaşırtıcı bir senaryo zaafı.

ORIJİNAL ADI Edge Of Darkness
YÖNETMEN Martin Campbell
OYUNCULAR Mel Gibson,
Ray Winstone, Danny Huston,
Bojana Novakovic
YAPIM 2010 ABD-İngiltere
SÜRE 117 dk.

'Şirket paranoyası' filmlerinin devri kapanmıştı. Gibson ve Campbell nostaljik bir çıkış yapıyor.

GARFIELD SÜPER KAHRAMAN

ORİJİNAL ADI Garfield's Pet Force

YÖNETMEN Mark A.Z. Dippé

SESLENDİRENLER Frank Welker, Audrey

Wasilewski, Greg Eagles,

Wally Wingert

YAPIM 2009 ABD

SÜRE 97 dk.

Hiçbir zaman çocukları hedeflememiş karakter Garfield, kötü bir animasyonla heba olup gidiyor.

CUMARTESİ SABAHİ YAYINLANAN ÇİZGİ FİLMLERİ HATIRLARSINIZ. HANNA-Barbera ya da Warner Bros yapımı olurlardı. "Taş Devri", "Jetgiller", "Ayı Yogi", "Bugs Bunny" ya da "Road Runner" gibi sayısız örnekleri vardı. Bu çizgi filmlerin özelliği, teknik olarak epey zayıf tasarlanmalarıydı. Zaten sadece erkenden uyanan çocukları eğlendirme amaçlıydılar. Saniyede dört beş kare animasyon ya olur ya olmazdı. Tamamen renk cümbüşü, paldır küldür bir aksiyon ve müzikle günü kurtarmaya bakıyorlardı.

Garfield'in son beyazperde macerasını bu klasik cumartesi sabahı çizgi filmlerine benzetmek mümkün. Hikayeyi bir tarafa sallayın. Teknik düzeyde günümüzün animasyon çizgisinin o kadar altında kalıyor ki sinemada gösterime sokulması bile şaşırtıcı. (Filmin Amerika'da doğrudan DVD'ye çıkarıldığını hatırlatalım.) Öncelikle bu Pixar çağında, çok ilkel bir üç boyutlu animasyon söz konusu. Işıklandırma, gölgelendirme ve üç boyutlu yüzeylerin dokuları Pixar'ın 80'lerde yaptığı kısa

filmlerle aynı kalitede. Hedef kitle belli ki çocuklar. Fakat bu çocukların bile, en son "Yukarı Bak" (Up) gibi üç boyutlu örneklerle çıtayı yükselttikleri hesaba katılmıyor.

Öte yandan Garfield'in çocuklara yönelik bir 'franchise' olmadığı çok belli. Jim Davis'in meşhur karakteri, 30 yıldır kediliğin her türlü karakteristik özelliğini sergiledi. Bu tombalak tekir kedi insan sevmez, tembel, bencil, kendini tüm canlılardan daha üstün ve zeki gören, işe koşulmaktan, veterinerine gitmekten nefret eden ve moron bakıcısı Jon ile onun gerizekalı köpeğine karşı düşük yoğunluklu bir savaş veren, neredeyse nihilist bir kahraman. Davis'in kentli yetişkinler için çizdiği karakteri bir çocuk çizgi filminin odağına koymak, yapımcıların 'hedef kitle' konusunda kafa karışıklığı yaşadığını gösteriyor. [2]

Filmin sonundaki King Kong göndermesi gayri ihtiyari gülümsetiyor izleyiciyi.

Bir çocuk filminde bu kadar çok geçirik, osuruk ne arıyor belli değil!

ADA: ZOMBİLERİN DÜĞÜNÜ

GARFIELD SÜPER KAHRAMAN

İLİŞKİ DURUMU: KARMAŞIK

İNTİKAM PEŞİNDE

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
ADA: ZOMBİLERİN DÜĞÜNÜ		★★★			★★	★★	★★★
GARFIELD SÜPER KAHRAMAN				★★			
İLİŞKİ DURUMU: KARMAŞIK				★★★	★★	★★	
İNTİKAM PEŞİNDE						★★★★	★★★★
AKLI HAVADA			★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
AVATAR		★★★★	★★★	☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★	☆☆☆☆☆
EJDER KAPANI		★★★			★★	★★	★★★
GELECEKTEN BİR GÜN			★	★★		★	
GİR KANIMA		☆☆☆☆☆	★★★	★★★★	☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★
KAPTAN FEZA					★	★	
KIRIK KUCAKLAŞMALAR		★★★	★★	★★★★		★★★	★★★
KİM KİMİNLE NEREDE?		★★★		★★★★	★★★★		
KUTSAL DAMACANA 2: İTMEN			★				
MORGANLAR NEREDE?						★	
PARANORMAL ACTIVITY				★★	★		★★★
PRENSES VE KURBAĞA		★★★		★★★★		★★★	
SHERLOCK HOLMES		★★★		★★★★	★★★★	★★★★	
SOUL KITCHEN		★★★			★★	★★	★★★
YAHŞİ BATI		★	★★	★★	★★	★★	
1941			★★	★★★★	★★	★★★★	
BUSH				★★★★			
FRANKLYN				★★	★★★★		
G-FORCE		★			★★	★★	
TRAINSPOTTING		☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	☆☆☆☆☆
YUKARI BAK		★★★		★★★★	★★★★	★★★	★★★

LÜTFİ AKAD'DAN SİNEMAMIZDA SENDİKA VE GREV ANISI

Ayhan Işık ve Sadri Alışık'ın sendikadan "Biz işçi değil sanatkârlar" diyerek istifa etmeleri, Antalya Film Festivali'nin kurucusu Behlül Dal'ın grev kırıcılığı ve sinema işkolundaki bilinç yoksulluğu...

SİNE-SEN'İN, OLUŞTURULMASI GÜNDEMDE BULUNAN VE TARTIŞILAN TÜRK SİNEMA KURUMU'NA YÖNELİK, "TEPEDEN İnme Sinema Kurumuna Hayır" kampanyasına imza verenlerden biriyim ve gelişmeleri elimden geldiğince izlemeye çalışıyorum. Sendikanın internet sitesinde "Ağır Çalışma Koşullarına Hayır" demek için geçen 24 Aralık'ta yapılan yürüyüşten fotoğraflar, "Orman Düzeni Değil, Sinema İş Yasası" başlıklı bir bildiri, sinema emekçilerinin yıllara dayanan mücadelesine dair belgeler-bilgiler de yer alıyor. Kısacası, sinemanın 'gölgede kalan' bu boyutuna ilişkin merak sahibi olanların ara sıra ziyaret etmesi gereken bir site sinesen.org.tr... Fakat, sinema işkolunda hiçbir zaman (diyelim ki Tekel'de olduğu gibi) bıçak kemiğe dayanmadığı için, sinema emekçilerinin sesinin asla yeterince gür çıkmadığını, 'üretimden gelen güçlerini' yeterince kullanamadıklarını da söylemek zorundayım. Bütün film ve dizi setlerinde, stüdyolarda vb. işlerin çok değil, bir hafta boyunca durduğunu düşünün, ne demek istediğimi daha iyi anlarsınız.

Her neyse, bu işlerin 'dışarıdan' görüldüğü kadar kolay olmadığını da bilenlerden, duyanlardan, okuyanlardanım elbette. Örneğin yalnızca Lütfi Akad'ın anıları ("Işıkla Karanlık Arasında", Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2004) bile sinema dünyasında örgütlenmenin, hak mücadelesi vermenin ne denli zor olduğunu gösteren olaylarla doludur.

Tadına doyumaz ve çok öğretici bir anı kitabı olan "Işıkla Karanlık Arasında"nın 307. sayfasında, "1959 yılının Ocak ayının ilk günlerindeyiz..." diye başlar Akad ve Metin Erksan'la, Baha Gelenbevi'yle birlikte, "Türk sinema sanatını çağdaş bir seviyeye ulaştırmak, başboş bir düzensizlik içinde sürüp giden mesleği düzenlemek, sinema sanatını meslek edinmişlere bir meslek haysiyeti sağlamak ve bunu korumak" için

çalışmalarını, TSSD'nin, yani Türk Sinema Sanatçıları Derneği'nin kuruluş öyküsünü aktarır. Devamında 1962'de sendika kurulması, gazetelerdeki "Sinemacılar sendikalarını kurdu" başlıkları, toplu sözleşme ve grev günleri, "İşçimle oturup pazarlık etmeyi düşünmüyorum" diyen yapımcılar gelir. Doğrusu, anlatılanların çoğu da ibretliktir... Gerisini, kitabın 466. sayfasından itibaren Akad'ın ağzından dinleyelim:

"İki yıldan fazla geçiyor toplu sözleşme üzerinden. Yeni bir teşkilatlanma gerekiyor. Stüdyo işçilerinden başka, çekim ve yapım çalışanlarını da işçi kapsamına almak gerekiyor. Bunun için bir kongreye karar veriyoruz. Dormen Tiyatrosu'nda 27.8.1967 günü yaptığımız kongrede Başkan Davut Ergün isteğiyle çekilip ibra ediliyor ve Ertem Göreç çekişmesiz yeni başkan oluyor. Ama ne oluyorsa, o eski başarıları hazmedemeyenler olacak, yeterli imza toplayıp 1 Ekim 1967 günü ikinci bir kongre sağlıyorlar ve çekişmeli bir hava yaratıyorlar; buna karşılık suçlayacak hiçbir şey bulamıyorlar. Tartışma sürerken sendikayı kökünden sarsan bir telgraf geliyor kongreye: 'Biz sanatkârlar, işçi olmadığımız için sendikadan istifa ediyoruz: Ayhan Işık, Sadri Alışık.' Bizi en çok şaşırtan da bu telgrafın büyük bir alkışla karşılanması. Oyuncu olmak emekçi olmaya engelmis gibi. Bu bilinç yoksulluğu karşısında kongreyi terk ediyoruz. Sendikayı tarihe gömecek olan yeni başkanı Semih Tamerler ile genel sekreter Mengü Yeğin, amaçları olan yeni görevi devralıyorlar. Ne acıdır ki Metin Erksan sendikayı kurarken yeğeni Mengü Yeğin'i başkan olarak aday gösteriyor ve seçilen o oluyor. Sosyalist şampiyonluğundan sonra yüklenilen bu yeni görev, sendikaya ancak bitkisel bir yaşam sağlıyor."

Aynı zamanda, Antalya Film Festivali'nin kurucusu olan, her yıl mezarı başında anılan, toplam sekiz Altın Portakal'la festival

tarihinin en çok ödül kazanan yönetmen unvanını elinde bulunduran ve adına ödül verilen Behlül Dal'ın grev kırıcılığını da anlatır Lütfi Akad: "Sonradan adının Behlül Dal olduğunu öğrendiğimiz biri, Antalya Film Festivali temsilcisi olduğunu söyleyerek işçilerimizin arasına girip grev kırıcılığına giriyor. Yaptıkları işin kötü olduğunu, patronları Nuri Ada'nın dostu olduğunu söylüyor, geri dönerlerse onları bağışlayacağına söz veriyor, çocuklar onu kovuyor. Ertesi gün, sabah erkenden ellerinde çanta iki adamla geliyor, bu sefer onları yasayla korkutuyor, bu sefer haberli olan sendika temsilcileri karışıyor araya, kovuyorlar ama o yılmıyor, ille bir sonuç alma derdinde. İkide bir Antalya Film Festivali temsilcisi olduğunu ileri sürerek işe resmi bir hava vermek istiyor." (s. 399)

Sonunda Ertem Göreç, Antalya'daki festival komitesine bir ihtarname çekerek, bu adam greve müdahale etmeyi sürdürürse festivale tek bir film bile göndermeyeceklerini söyleyerek, Behlül Dal'ın 'geri çekilmesini' başarıyor, Akad'ın deyimiyle "Bir güne kalmadan Behlül Dal ortadan kayboluyor."

İlginç değil mi... Ayhan Işık'ı, Sadri Alışık'ı, Behlül Dal'ı nasıl bildirdiniz?

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

ÖLÜLERİN GÜNLÜĞÜ

Bu hafta gösterime giren Türkiye'nin ilk 'zombi' filmi "Ada: Zombilerin Düğünü"nün sinema yazarı yönetmenleri Murat Emir Eren ve Talip Ertürk, filmin çekimlerinde yaşanan ilginç anları bizlerle paylaştı.

PROJENİN HAZIRLIKLARI, EYLÜL 2008'DEN İTİBAREN BAŞLAMIŞTI. HENÜZ HİKAYE VE TRETMAN AŞAMASINDA OLAN FİLMLE İLGİLİ olarak yaptığımız ön araştırmalar, fizibilite çalışmaları, arkadaşlarımız Cem Öztüfekçi, Çiçek Kahraman, Meryem Yavuz, Nadide Argun ve Zümrüt Burul'la yaptığımız toplantılar, adım adım ilerleyen bir proje haline getirmişti "Ada"yı. Mesaili işlerimizin de etkisiyle gündüz ayrı gece ayrı çalışan memurlara döndük. Kendi işlerimizle birlikte filmin işlerini de gıdım gıdım da olsa ilerlettik. Ekip, oyuncular ve bir şekilde oluşturulan prodüksiyon ile yola çıkılacak olan tarih Temmuz ayının son haftasıydı. Gerçek ön hazırlık aşaması Temmuz sonu başlayıp Ağustos'un 23'ünde sona erdi. Bu sırada filmin oyuncularıyla zombi filmleri izlendi, Büyükkada'ya defalarca keşif gezileri düzenlendi, maddi olarak prodüksiyon şartlarının neredeyse her gün güncellenmesi üzerine, ekip içinde inceltmeler, yola devam edip etmeyecek olanların yeniden belirlenmesi gibi dramatik anlar yaşandı. En nihayetinde çekim günü geldi çattı. O zamana dek, birçok yapım şirketi, birçok menajer, birçok sinemacı ile yapılan görüşmeler tamamlanmış, biz ve ekibimiz kaderimizi kendi ellerimize almıştık...

24 AĞUSTOS 2009 PAZARTESİ

Teknik değerlendirmeler için yapılan deneme çekimi ve oyuncuların kostüm provaları nedeniyle gerçekleştirilen fotoğraf

çekimleri haricinde ekibin çoğunun ilk kez bir araya geldiği, hatta bazılarının ilk kez bir film seti gördüğü enteresan bir ekip olarak sabah 07.00'de, Taksim'de bir kahvede buluşuldu. İlk gün olması itibarıyla biraz daha hafif bir programımız mevcuttu. Filmin hemen başlangıcındaki taksi sahnesi çekilecek. Sahnenin yıldızı Sırrı Süreyya Önder (Taksici), ekibin bir araya gelmesinden beş dakika sonra aramıza katıldı. Bizi bir kenara çekerek Kültür Bakanlığı'ndan destek alıp almadığımızı tekrar sordu. Almadığımızı öğrenince ekibin o günkü çaylarını ısmarlayıverdi! Sahnenin çekimi yaklaşık bir saat sürdü ve 14 kadar tekrar yapıldı. Sırrı ağabeyle vedalaştıktan sonra akşamüstüne dek ufak bir paydos verildi. Oyuncularımız Ozan (Ayhan), Gülüm (Baltacıgil) ve Kaan (Keskin) ile birlikte daha sonra Kabataş'taki kısa ambulans sahnesine geçtik. Bir yaralının ambulansa taşındığı bu kısa sahnenin çekimi pek kolay olmadı. Arkadaşlarımız ve ailelerimizin de yer aldığı iskele kalabalığının içinde çekilen onlarca tekrarın ardından bu sahne de nihayete erdi. Günün bomba gelişmesi, aynı zamanda ambulansa taşınan yaralıyı canlandıran rejii grubundan Serkan'ı bir turistin gerçekten yaralı sanması ve çekimin ortasında müdahale etmeye çalışmasıydı! Çay-poğaçayla başlayan prodüksiyonumuz akşamüstü de dönerle devam etti!

25 AĞUSTOS 2009 SALI

Kabataş İskelesi'ndeki mesaimize devam ettik. Öğlen saatlerinden itibaren

konuşlandığımız mekanda ışıık bitene kadar beş buçuk sayfalık bol diyaloglu iki sahne çekmek durumundaydık. Kalabalığın da etkisiyle epey zor geçmişse de, hiçbir sorun yaşamadan iskeledeki bugünümüzü de atlattık. Gülüm, Kaan ve Ozan'ın arasına bugün Onur Buldu da eklendi. Çekimlerin kronolojik olarak ilerlemesi oyuncular için faydalı bir durumdu.

26 AĞUSTOS 2009 ÇARŞAMBA

Çekim takviminin en stresli günlerinden biri. Zira son derece uzun diyalogların yer aldığı iki sahne çekmek zorundayız ve çekim mekanımız da yolcu dolu bir ada vapuru! Kabataş'ta başlayan seferin en başından, Büyükkada'ya varmasından ve geri dönmesinden mütevellit, üç saatlik bir zamanımız var. Özellikle vapur kalabalığı gözümüzü korkutmuyor, oyuncuların konsantrasyonunu etkilemiyor değil!

29 AĞUSTOS 2009 CUMARTESİ

Gerçekten de bu filmin çekim takvimindeki en önemli gün. Düğün günü! Sırf bugüne hazırlanabilmek adına Cuma günü paydos verdik. 200 kişiyi aynı anda Büyükkada'ya getirmek, orada sabaha kadar tutmak ve senaryoda yaklaşık 12 sayfalık yer tutan beş sahneyi de aynı gün içinde sabaha kadar çalışarak tamamlamak durumundaydık. Arkadaşlarımız, arkadaşlarımızın arkadaşları, ailelerimiz, akrabalarımız gelip düğüne davetli-figüran olarak katıldı. İlk kez zombiyi bu sahnede göreceğimiz için herkes

Saat yönünde sol üstten: Talip Ertürk (yönetmen), Kaan Keskin (oyuncu), Aziz Kedi (figüran), Murat Emir Eren (yönetmen), Meryem Yavuz (görüntü yönetmeni)...

heyecanlıydı. Ayrıca bu kadar kişiyi bir daha bir araya getiremeyeceğimiz için bütün işimizi bitirmek durumundaydık. Ali Pınar ve Pelin Yoru, şahane bir gelin damat olmuşlardı. Düğüne giriş, nikah, ilk dans, halay sahnelerinin hiçbirinde sorun yaşanmadı. Neredeyse tüm kalabalık sabahın beşine kadar bizimle kalıp çalıştı. Evlerine giderken de hâlâ yüzleri gülüyordu.

Bu filmin yapılabilmiş olmasında gerçekten de bugün gelip bizlere destek olanların payı büyüktü. Ayrıca akrabalarımızı, arkadaşlarımızı zombilerle cebelleyişirken görmek tuhaf bir deneyim oldu. Kendilerini ellerinden zor aldık! Zombiler uzun zamandır bugünü bekliyormuş!

30 AĞUSTOS 2009 PAZAR

Bir önceki günün yorgunluğuyla, bugün ada sokaklarında koşturmacalı ama nispeten kısa bir sahne çekildi. Adanın en çocuklu sokağını bulduğumuz için bir süre çocukların uyumasını bekledik. Sonra bahçede arkadaşının bağırsaklarını yiyen zombiyle, kahramanımız Erhan'ın mücadele ettiği kısa sahne çekildi.

1 EYLÜL 2009 SALI

Yine filmin en güç sahnelerinden biri bugün çekildi. Dilburnu piknik alanında çekilen bir sahne mevcuttu. Filmin eğlenceli kısımlarından biraz ayrı duran gergin bir bölümüydü. Ana karakterler Erhan, Murat,

Gamze ve Ömer'in, bir grup zombiyle burun buruna geldikleri, karanlıkta karşı karşıya kaldıkları bir bölüm. Sahnede yer almak üzere "Zombi Olmak İstiyorum" grubundan gelen arkadaşlar da sette hazırды. Sahnenin çekimi her zaman olduğu gibi sabahın ilk ışıklarına kadar sürdü. Gönüllü zombiler bir kez olsun eve gidelim demedi, bir dediğimizi iki etmedi. Hepsine ne kadar teşekkür etsek az.

7 EYLÜL 2009 PAZARTESİ

Geride kalan hafta içerisinde, bol diyaloglu, bol kaçmalı sahneler çekilmiş, Büyükkada ormanlarındaki mesaimizin iyi kötü sonuna gelinmişti. Artık önümüzde, binbir prodüksiyon güçlüğü ve nispeten rahat bir çekim takvimi

(SPELLBOUND, 1945)

olan son hafta vardı! Bu son haftanın ilk günündeyseniz ekibe Taner Birsnel dahil olacaktı. Çoğu genç oyuncuların oluşan ekibimiz için Taner ağabeyle çalışacak olmak güzel bir heyecan yarattı. Düşünün yapıldığı tatil mekanının bir odasında geçen sahnelerin çekimi başladı. Taner ağabeyle birlikte Tülay Bekret de aramıza katıldı. Gülüm Baltacıgil'in mesaisi artık sona erdi. Kendisini uğurladık!

8 EYLÜL 2009 SALI

Taner ağabeyin yer aldığı oda sahneleri devam etti. Kaan Keskin ve Ozan Ayhan'ın epey eğlenceli bir kavga sahnesini çektik. Her seferinde gülmekten çatladık! Bugün de akşam yemeğimizde tost vardı! Filmin ana itici güçlerinden biri karışık tost!

10 EYLÜL 2009 PERŞEMBE

Yaklaşık dört-beş dakika boyunca kesintisiz şekilde çekilecek olan, Rüya Önal'ın oynadığı Selen karakterinin ortaya çıktığı karışık bir mizansen söz konusuydu. Sahne yine onlarca tekrarın ardından tamamlandı. Günün hediyesi? Elbette karışık tost!

12 EYLÜL 2009 CUMARTESİ

Belki de tüm çekim takviminin en stresli günü yaşandı. Büyükada meydanında geçen karışık bir sahne. Polislerin zombi kalabalığına müdahale ettiği, Gamze, Erhan, Murat ve Ömer'in yeniden buluşup meydandaki aksiyona şahit olup, ormana kaçtığı bir sahne. Ada'daki varlığımızı daha önce hiç bu kadar afişe etmediğimiz için gecenin üçünde tedirgin bir şekilde çekimlerine başlanan sahne, yağmurun da azizliğiyle ancak beş sularında tamamlandı. Ancak daha işimiz bitmemiştir. Ada iskelesinde çekilecek final sahnemiz vardı bir de. Üstelik hava epey bozmuştu. Yine de, hiçbir majör sorunla karşılaşmadan, vapurun hareket saatini bir iki dakika etkilemek durumunda kalsak dahi çekim tamamlandı. Sonuncu büyük varta da atlatılmıştı. Karışık tostun nelere kadir olduğuna inanamazsınız!

13 EYLÜL 2009 PAZAR

Bir gün öncesinin yoğunluğu, setin son günü olması gibi sebeplerden herkeste bir rahavet hakimdi. Ewela her zamanki hareket yerimiz olan kullanıma kapalı Büyükada Resort'ta ufak bir mangal keyfi yapıldı. Sonunda ekibin midesi bayram etti! En nihayetinde de filmin nispeten baş kısımlarından bir sahneyle, Murat'ın bir tabanca bulduğu sahenin çekimiyle set sona erdi. Toparlanıp, insanları evlerine gönderip, en nihayetinde kaderimizle başbaşa kaldığımız son derece enteresan bir gündü...

Düğüne geldik,
yediler...

ADA

zombilerin düğünü

BEYİN FİLM SUNAR "ADA"

ORAN AYHAN - ESRA RUŞAN - ONUR BULDU - RÜYA ÖNAL - KANAN KESKİN - GÜLÜM BALTACIĞIL - BİGEM KARAVUS - TANER BİRSEL - NİHAZ İLERİ - CANSEL ELÇİN - SİRRİ SUREYYA ÖNDER
SERDAR YILMAZ - TUĞBA ATAÇ - HALİL DERMİR - CEMAL AKYÜZ - ORÇİN İNÖRÖĞLU (TEPLİN SOUND) - DÜKKAN-UL HAYAL - UMUT ŞENTOL - AHMET KATIKSIZ - ÇİÇEK KAHRAMAN - MEHREM YAVUZ
MURAT EMİR EREN - TALİP ERTÜRK - CEM ÖSTÜRKÇİ - ÇİÇEK KAHRAMAN - HALİ PİNAR - ZÜMRÜT BURUL - MURAT EMİR EREN - TALİP ERTÜRK - ÖMER ÜST - ERHAN KILIÇ
MURAT EMİR EREN - TALİP ERTÜRK

tiglon

DOLBY
DIGITAL

MTN
Cinema & Entertainment

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <http://www.dunyayagiz.com>

İSTANBUL
Kültür ve Turizm Bakanlığı

FONO FILM

HUYSUZ VE KUSURSUZ: GENE HACKMAN

Gene Hackman bu hafta tam 80 yaşına bastı. Dile kolay. 30 Ocak 1930'da doğmuş, sinemanın 40 yılında hep iyi rollerde oynamış, ikon mertebesinde bir aktörden bahsediyoruz. 2004'te sessiz sedasız sinemayı bıraktığı için artık yeni bir Hackman filmi izleyemeyeceğiz. Onu, doğum gününde unutulmaz filmleriyle anmak lazım.

GENE HACKMAN'IN ÇOK ERKEN YAŞTA BAŞINA GELEN, HAYATINDA BELİRLEYİCİ OLAN BİR AN VAR. HENÜZ 13

yaşındayken babası evi terk ediyor. Vedalaşma şansı bile bulamıyor Hackman. Sadece babasının arabayla yanından geçerken yavaşlayıp veda namına el sallaması kalıyor aklında. Yıllar sonra, 2000'lerin ilk yarısında, yani Hackman artık 70'ini aşmışken kendisine bu an sorulduğunda birden sessizleşiyor büyük oyuncu. Konuşmaya çabılıyor. Fakat lafı biraz daha uzatırsa duygusallaşacağını anladığından olsa gerek, konuyu değiştiriyor. "Aradan sadece 65 yıl geçti!" diye espri yaparak ortamı yumuşatıyor. Muhabir, Hackman'ın sessizliğini bozmak ve empati göstermek adına "Böyle bir acı asla unutulmuyor, değil mi?" diye sorduğunda ise verdiği cevap ilginç: "Bir ihtimal insanı daha iyi bir aktör yapıyordur böyle bir olay." Aradan bunca sene geçmesine rağmen Hackman'ın neden bu olayı anımsadığında duygusallaştığına dair bir fikrimiz var artık.

Hackman bir denizci olarak Çin'de dört sene geçirdikten sonra 1950'lerin başında aktör olmak için uğraşmaya başlıyor. 50'ler genç bir aktör adayı için çok önemli bir dönem. Bir tarafta klasik Hollywood sinemasının devleri; Humphrey Bogart, Cary Grant, John Wayne, James Stewart gibi isimler var. 1930'larda şöhret kazanmaya başlamış bu nesil oyuncular üst

üste sinema tarihine yazılacak klasiklerde rol alıyorlar. Ama aynı dönemde Amerikan sinemasında yeni bir oyunculuk fenomeni yavaş yavaş ortaya çıkıyor: Metot oyuncululuğu.

Hackman, arkadaşı Dustin Hoffman ile Kaliforniya'daki Pasadena Playhouse'da oyunculuk dersleri alırken, bu yeni nesil oyuncuların filmleri hem gişede hem eleştirmenler nezdinde kendini kabul ettirmeye başlıyor. Montgomery Clift, James Dean, Paul Newman ve elbette ki Marlon Brando... Daha spontane bir oyunculuk bu. Aktörün ekranda her an beklenmedik bir şey yapabildiği, karakterine hayat kattığı, karakterlerin duygusal dünyalarının elle tutulur hale geldiği bir oyunculuk tarzı söz konusu.

ELIA KAZAN'IN "RIHTIMLAR ÜZERİNDE" (ON THE WATERFRONT) FİLMİNDE MARLON BRANDO'NUN EVA-

Marie Saint ile çocuk parkında yürüdükleri bir sahne vardır. Biz seyirciler ikilinin sohbet ederek yürümelerini izlerken, Brando birden garip bir şey yapar. Yere düşen bir mendili eğilip alır. Doğaçlama ve şaşırtıcı bir harekettir bu. Sahneye birden hayat kazandırır. Martin Scorsese çok sonraları 1995'te çektiği "A Personal Journey with Martin Scorsese Through American Movies" belgeselinde bu sahneyi izlerken yaşadığı şaşkınlığı anlatacaktır. Nedir Brando'nun yaptığı? Onu eskilerden

ayırır nedir? Eski neslin oyunculuk biçimi film için gerekli bir ifadeyi vermek üstüne kuruludur diyebiliriz. Oyunculuk, görsele hizmet etmektir. Metot oyuncularına ise içinde bulundukları sahnelerin ruhuna, karakterlerin duygularına göre oynamaya başlamışlardı. Yere düşen bir mendili birden alırmak, durumun, sahnenin, duygunun bir parçasıydı. Bu tarzın yarattığı gerçeklik hissinin seyirci üzerindeki etkisi bugün bile taze. Oyuncular fiziksel varlıklarıyla ve duygusal dünyalarıyla perdeye inanılmaz bir enerji saçarlardı. Fakat bu nesil farkı, kısa zamanda nesil çatışmasına dönüşür. Montgomery Clift'in bir Hitchcock filmindeki kısa bir çekimde binadan çıkıp kafasını yukarı kaldırması gerekmektedir. Hitchcock bu çekimi Clift'in gördüğü çekimle bağlayacaktır. Direktifi alan Clift, karakterinin yukarıya bakmasını anlamadığını, öyle bir duygu hissetmediğini söyleyerek iki nesil arasındaki en absürt çatışma anlarından birini yaratır. Metot aktörleri kısa sürede Hollywood'da 'zor insanlar' olarak isim yaparlar. Gene Hackman da Hollywood'da çalışmaya başladığı ilk dönemde bir metot aktörü olduğu için kendisiyle çok dalga geçildiğini söyler.

HACKMAN VE BABASINA ŞÖYLE BİR SORU ÜZERİNDEN GERİ DÖNELİM: METOT AKTÖRÜNÜN 'METODU' NEDİR? LEE Strasberg'in kurduğu Actors Studio

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

"Bonnie Ve Clyde" (1967)

Kazankazan (1986)

Vurgun (2001)

okulunda öğretilen metotlardan bir tanesi şudur: Oynayacağınız sahnenin duygusal içeriğini canlandırabilmek için, duygusal hafızanıza başvurmalısınız. Yaşadığınız iyi, kötü, mutlu, mutsuz, öfkeli, sakın bir anı anımsayıp onu sahne içinde tekrar yaşayabilmelisiniz. Strasberg'den sonra gelen Stella Adler gibi başka meşhur aktör hocaları farklı yöntemler geliştirmişlerse de, Gene Hackman 'duygusal hafıza' yöntemine sadık kalmıştır kariyeri boyunca. Bunun bir insan için ne manaya geldiğini iyice kavırsak yukarıda betimlediğimiz röportaj sahnesini daha iyi anlayabiliriz belki. Hackman söz konusu olunca 65 sene bir duyguyu unutmak için asla yeterli süre olmayacaktır. Çünkü duyguları onun için hep geriye bakıp kendisine tekrar çağırıldığı rezervlerdir. Hackman'ın mesleği, duygularını asla unutmamak, onları hep canlı tutmaktır. Belki de röportaj esnasında bu şekilde arşivlenip her an kullanıma hazır tutulan bir anı, aniden istenmeksizin çağırılmıştır. Belki de bir babanın çocuğunu terk etmesi, bu açıdan insanı daha iyi bir aktör yapıyordur gerçekten de!

Hackman'ın kariyerinin esas ivme kazandığı film 1967 yapımı "Bonnie Ve Clyde" sayılabilir. Warren Beatty'nin başrolünde olduğu filmde oynadığı Buck karakteriyle en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ını almıştı Hackman. Akabinde üst üste gelen başarılarla şöyle bir bakalım. William Friedkin'in yönettiği ilk "Kanunun Kuvveti" (The French Connection) filmi, 1970'lerin en iyi felaket filmlerinden olan "Poseidon Macerası" (The Poseidon Adventure), Al Pacino ile beraber rol aldığı ufak bütçeli "Scarecrow", "Konuşma" (The Conversation), bu sefer John Frankenheimer yönetmenliğinde "Kanunun Kuvveti 2" (The French Connection 2), "Bonnie Ve Clyde"ın ardından tekrar Arthur Penn ile çalıştığı müthiş bir kara film olan "Night Moves"...

Tüm bu filmleri şöyle bir sayıp, sonra Hackman'ın 1980 sonrası filmografisiyle kıyasladığınızda ortaya ilginç bir kontrast çıkıyor. 1980 sonrasında doğup sinemayı ilk defa televizyonda izlediği filmlerle keşfeden bir nesil için Hackman genellikle yan rollerde çıkan yaşlı bir karakter oyuncusu. İri cüssesi ve uğursuz ifadesiyle genellikle kötü adam rollerinde görmüşüzdür onu. Ta 2001 senesinde tekrar müthiş bir başrol performansı sergilediği "Tenenbaum Ailesi"ne (The Royal Tenenbaums) dek, Hackman çok uzun bir süre boyunca başrolde gözükmemişti. Kendisine Oscar kazandıracak muhteşem performanslar da

"Tenenbaum Ailesi (2001)

göstermişti yine. Mesela "Affedilmeyen" in (The Unforgiven) acımasız, sadist şerifi rolünde... Yan rollerde durmadan gözüktüğü, meşhur kalmayı becerdiği için belki, Hackman'ı 1970'lerin kült aktörlerinden biri olarak göremeyiz. Örneğin bir Elliott Gould, Roy Scheider ya da Martin Sheen gibi birçok meşhur aktörü hemen 70'lerle özdeşleştirebiliriz. Hackman tam olarak onların arasında anılamaz. Çünkü çoğunun kariyerinde Hackman'inki gibi bir devamlılık olmamıştır. Saydığımız isimler 1980 sonrası filmlerde tek tük görünseler de esas büyük yapıtlarını 70'lerde verdiklerini biliriz.

Hackman'ın kariyerinde başrolde yan rollere geçiş nasıl ve neden yaşandı? Bu, kuşkusuz 70'lerin sinema ortamıyla ilgili. Filmlerin daha cesaretli bir şekilde

yapıldığı, doğaçlamanın, karakter gelişiminin, oyunculuk performansının gerçekçiliğinin ön planda olduğu bir dönemde Gene Hackman üst üste unutulmaz roller kaptı. Her filmde bir öncekinden farklıydı. "Kanunun Kuvveti"nin bıçkın polis dedektifi Jimmy "Popeye" Doyle rolünde kocaman vücudu ve her an patlayabilen öfkesiyle, filmi izlerken kendi tarafını tutan seyircileri bile korkutacak ölçüde azman olmayı becerebiliyordu. Filmle ilgili sıklıkla anlatılan bir anekdot var: Filme esin kaynağı olan iki polis, Roy Scheider ve Gene Hackman ile birkaç hafta boyunca beraber takılır. Barlara girip aramalar yapar, ortalığı biraz dağıtıp gözdağı verirler. İlk haftalarda Scheider ve Hackman çekingen bir şekilde gözlem yaparlar sadece. Polislerden biri, utangaç

yapılı Hackman'ın bu korkutucu karakteri asla oynayamayacağını düşünmeye başlar ilk görüşünde. Ama henüz üçüncü hafta, iki polis yapılan baskınlarda geri durur. Hackman ve Scheider müthiş bir inandırıcılıkla gözdağı vermeyi öğrenmişlerdir.

Bu rolün tam karşısında durduğunu söyleyebileceğimiz "Konuşma"daki Harry Caul karakteri sessiz ve sakin bir şekilde işini yapan, yalnız başına çalışan bir memurdu. İnsanlarla çok yakınlaşmayan, ilişkilerde başarısız bu karakteri canlandırırken kullandığı minimalist vücut dili müthişti. Minimalistliği, az ifadeyle çok şey anlatmayı bir şova dönüştüren performanslara karşılık Hackman'ın mütevazı memur portresi öylesine inandırıcıydı ki elinde fileyle pazardan dönen sıradan bir vatandaş çıkıyordu birden karşımıza. Hackman için içe dönük ve utangaç karakterlerden girişken ve gürültülü karakterlere geçiş çocuk oyuncağı gibiydi.

HACKMAN'IN KARIYERİNİ TAÇLANDIRMA GÖREVİNİ WES ANDERSON ÜSTLENDİ. BÜYÜK OYUNCU ARTIK 70 YAŞINA

geldiğinde, kariyerinin en güzel rollerinden birinde, "Tenenbaum Ailesi"nde oynadı. Maceralı bir hayat yaşamış, düzenbaz ve sorumsuz bir aile babası olan Royal rolünde amacı dağılmış ailesini tekrar bir araya getirmektir. Bir açıdan zor bir roldü. Aileyi bir araya getirme çabasının arkasında parasız kalmış olması gibi pek asil sayılmayacak bir sebebi vardı Royal'ın. Durmadan yalan söylemesine, insanları umutlandırıp sonra bu umutları boşa çıkarmasına, güvenilir olmamasına rağmen filmin sonunda bu karaktere sempati duymamak mümkün değildi.

Hackman, 2004 senesinde sinemaya külliye veda etti. Bundan sonra film çekmek istemediğini açıklayarak, geç yaşında kendini başka bir kariyere adadı. Roman yazmaya başladı. Sualtı arkeologu Daniel Lenihan ile beraber üç tane kitap yazdı Hackman. Okuma fırsatı bulamadığımız bu romanların tarih sosuna bulanmış eğlenceli polisiye maceralar olduğu söyleniyor. Büyük ihtimalle setlerde beklemekten, film çekmenin külfetinden sıkılmış ama içindeki yaratma isteği hâlâ dinmemiş bir oyuncu için ideal çözüm bu. Fakat oynadığı role sıkışıp kalmış komedyenler gibi, Hackman'ın sonsuza dek aklımızda bir romancıdan çok eşsiz bir aktör olarak yer edeceği kesin.

KONUŞMA

Francis Ford Coppola'nın iki "Baba" filmi arasına sıkıştırdığı "Konuşma" tam anlamıyla bir paranoya başyapıtı. Watergate skandalına karşın eleştirel bir refleks olarak okunan film aslında profesyonellik ve paranoya kavramları üzerine eşsiz bir inceleme.

70 'LERİN AMERİKAN SİNEMASI DEVRİMİNDE, GENÇ YÖNETMENLERİN SES TASARIMINI EL ÜSTÜNDE

tutmasının büyük bir payı var. Coppola'nın yapım şirketinden ilk filmini çeken Lucas, "Ses, sinemanın yüzde 50'sidir" diyor. Haliyle bu adamlar, ses tasarımı üzerine ilk kafa yoran ve bu teknik imkanı, sinema sanatının manipülatif bir aracı haline getiren ilk sanatçılar. Coppola, kendisini bir yıl içinde iki Oscar'a birden aday eden (diğeri "Baba 2") muhteşem filmi "Konuşma" (The Conversation) ile bu ilgisini bir seviye yukarı taşıyor. Başrole meslek olarak kendine insanları dinleyip kaydetmeyi edinmiş bir telekulağı koyuyor.

Harry Caul'un işi bu. O, günümüz Türkiye'sinin jargonuyla bir 'telekulak'. Kâh devlet adına kâh özel sektöre çalışıyor. Tam anlamıyla sosyalleşmenin karşı kutbunda bir adam. Paranoyak. Zira isterse, kendisi gibi usta bir teknisyenin, kalabalık bir parkta bile iki kişinin konuşmasını kayıt altına alabileceğini biliyor. Mesleki deformasyon yaşıyor bir bakıma. Evinin üç kilitle kapısı bile onu güvende hissettirmeye yetmiyor. Günlük güneşlik havada dahi saydam yeşil bir yağmurluk giyiyor. Ev sahibine, evinde hiçbir kıymetli mal bulundurmadığını, dolayısıyla anahtarlarından başka önemli hiçbir şeyi olmadığını söylüyor. Kendisini dış dünyaya karşı korunak altına alan anahtarlarıyla, her an yağmur yağması ihtimaliyle üzerinde gezdirdiği yağmurluğuyla o, sahte bir güvenlik hissiyle mutlu oluyor.

"Konuşma" ilk olarak 'profesyonellik' kavramını masaya yatırıyor. Harry, profesyonellik adını koyduğu bir at gözlüğü

giyiyor. Yaptığı iş insanların konuşmalarını gizlice kaydetmek. Fakat işin bırakın yan etkilerini, doğrudan çıktılarını bile önemsemiyor. Tek istediği verilen görevin sorumluluğunu yerine getirecek temiz ve net bir kayıt yapmak. Sosyal parametrelerden soyutlamaya çalıştığı işinin, başka hayatlara doğrudan müdahale eden, dramatik neticeler doğuran bir eylem olduğunu asla kabullenmiyor. Koyu bir Katolik olarak günah çıkarırken parasını vermeden alıp okuduğu gazeteler için af diliyor fakat kendisine şehir değiştiren, üç insanın ölümüyle sonuçlanan dinleme işini gündeme getirmiyor. O, hiçbir zaman suçlu kişi değil. Sanatını icra ettiği için birileri birilerini öldürmüşse, Harry'nin eline kan bulaşmış sayılmaz. 'Profesyonellik' dediğimiz sahte kavrama sığınarak, işinin ahlaksızlığını, hayırsızlığını ve giderek kıyıcılığını görmezden gelebiliyor.

Öte yandan, Harry'nin kesif bir paranoyayla beslediği profesyonelliğinde çoktan çatlaklar oluşmuş durumda. Mesleğinin en saygın üyesi olmasına rağmen ev sahibi doğum günü hediyesi bırakmak için, elini kolunu sallayarak Harry'nin evine girebiliyor. Kaydettiği kaset, koynuna giren bir kadın tarafından rahatlıkla çalınabiliyor. Teknoloji fuarında rakibi tarafından basit bir tükenmez kalem kullanılarak oyuna getirilebiliyor. Telekulaklığın bir numarası olan adam, aslında işinde kötü biri olduğunu fark ediyor. Önce paranoya kalkanı çatırdıyor.

Ardından profesyonellik dayanağını yitiriyor Harry. Kişilerin kim olduğuyla, ne konuştuklarıyla, teybin nereye gideceğiyle, ne amaçla kullanılacağıyla ilgilenmiyor önce. İlk kez ilgilenecek olması onun çöküşünün başladığı an oluyor. Bu çöküş, işinde aslında

ne kadar kötü olduğunu fark etmesine paralel ilerleyerek, Harry'nin yok oluşunu iki kat hızla getiriyor. Tek dayanağı olan profesyonellik gardını indirip kaydettiği diyalogdaki esrarı çözmeye yeltenmesi, iş olarak gördüğü teybi gerçek anlamda dinlemesi onun etik ve psikolojik kopuşunu başlatıyor. Ve onu delirten diyalog, tahmin ettiği üzere bir cinayet planı bile değil. Çok basit, alelade bir konuşma söz konusu. Bit yeniği araması, "Fırsatını bulsa bizi öldürür" cümlesiyle kabus yaşamaya başlaması, adamın gündelik sosyalliğin ne kadar dışında olduğunu da gösteriyor. Bu lafın "Babam duyarsa beni öldürür" cinsi alelade bir abartı olduğunu fark edemiyor.

"Konuşma" Harry'nin psikolojisini incelediği kadar, kayıtlı medyanın güvenilirliğini, hem manipülasyona müsait hem de alıcısını manipüle eden yapısını da inceliyor. "Cinayeti Gördüm"de (Blowup) çekilen fotoğraf ne kadar güvenilirmezse, "Akıl Defteri"nde (Memento) alınan notlar ne kadar mesnetsizse, "Patlama"da (Blow Out) kaydedilen ses ne kadar kafa karıştırıcıysa, "Konuşma"da kaydedilen diyalog da o kadar yanıltıcı. Gerçek gibi görünenin bir anda nasıl gerçek dışı kesilebileceğine dair bir film bu. İşinin ehli tarafından kayıt altına alınmış, tartışmaya kapalı bir doküman söz konusu. Lakin kayıt altına alınanın sahteliği, dokümanı da sahteleştiriyor. Anlamını yok ediyor. Yapay, uydurma, imitasyon, taklit bir belgeye dönüştürüyor. Gerçek sanılanın sahte oluşu, kayıt altına alındığı belgeyi de tahrif edilmiş kılıyor. Harry giderek tüm mesleki ve ruhsal dayanak noktalarını yitiriyor. Kendi evinde bile mikrofona aramaya, en kutsal değeri olan Meryem Ana heykelcğini parçalamaya çalışıyor. ■

TRAINSPOTTING

İNGİLİZ SİNEMASI BUGÜN GELDİĞİ NOKTAYLA PARMAK ISIRTIYORSA, BUNU 90'LARDAKİ iki ekibin yarattığı iki ayrı filme borçlu. İlki, kuşkusuz, Mike Newell (yönetmen), Richard Curtis (senarist), Tim Bevan, Eric Fellner, Duncan Kenworthy (yapımcılar) ve tüm sarsaklığıyla Hugh Grant (eh, ona da aktör diyelim) işbirliğinde 1994'te ortaya çıkan "Dört Nikah Bir Cenaze (Four Weddings And A Funeral)". Diğeri ise 1994'te çıktıkları "Mezarını Derin Kaz"la (Shallow Grave) umut verici bir ivme yakalayan Danny Boyle (yönetmen), John Hodge (senarist), Andrew Macdonald (yapımcı), Ewan McGregor, Robert Carlyle, Peter Mullan (aktörler) ve daha pek çok oyuncudan mürekkep bir ekibin elinden çıkan "Trainspotting".

Kimi kendi yoluna gitse, kimi dünyaca ünlü yıldız isimlere dönüşse de, kimi Oscar'a uzansa da, kimi saygın karakter oyuncularını anılmaya başlasa da, kısacası hepsi çil yavrusu gibi bir yerlere dağılsa da, her biri dünya sineması üzerinde kendilerine göre hacimli birer yer kaplayan kariyerler inşa ettiler. "Trainspotting" bir dolu insanın önünü açtı. İskoç yazar Irvine Welsh bile bu filminden sonra Britanya dışında daha iyi tanındı.

Film, Renton'ın tüketim üzerine kurulu sistemin hepimize 'hayatın temel taşları' olarak bellettiği şeyleri reddettiği, bir manifestoyu andıran iç sesiyle başlıyor. İş, kariyeri, aileyi, dev ekran televizyonu, bulaşık makinesini, arabaları, CD çalarları, düşük kolesterolü, bir ton hayati ıvız zıvrı reddediyor Renton. O, 'yaşamı seçmemeyi' seçiyor. "Neden mi?" diyor. "Eroin varken kimin nedene ihtiyacı olur ki!"

"Trainspotting" sistemin dayattığı her türlü geleneksel aygıtı sırt çevirip, onun yerine eroin ve alkol arasında mekik dokumayı 'seçmiş' bir grup İskoç gencin öyküsü. İçlerinden ikisi, Sick Boy (Johnny Lee Miller) ve Renton (Ewan McGregor) tövbe edip 'temiz' bir hayata yönelmeyi seçiyorlar bu kez. Ancak iradelerine hakim olmaları kolay olmuyor. Nihayet, Renton, Edinburgh'daki hayatına daha fazla anlam yüklemekte zorlanıyor ve

bembeyaz bir sayfa açmak üzere soluğu Londra'da alıyor. Emlakçılığa soyunsa da huzurunun kaçması vakit almıyor; zira 'eski dostları' sırtlarında bir ton dertle kapısını tıklatıyor.

Film Ada'nın kadim halkı İskoçların günümüzdeki hissiyatı üzerine derinlemesine bir analiz sunuyor. Nasıl ki "Cesur Yürek" (Braveheart) aynı ulusun şanlı geçmişiyle göğsünü kabarttığı bir milli destansa, "Trainspotting" günümüz Britanya'sında İskoçların haline yakılan bir çeşit ağıt. (İki filmin bir yıl arayla çekilmiş olması harika bir tezat sunuyor) "İskoç olmak boktan" diyor Renton bir sahnede. "Bizler en dibin de dibindeyiz. Gezegeyin ayaktakımıyız. Uygarlığın içine eden en süflü, zavallı, sefil, acınası pislikleriz. Bazıları İngilizlerden nefret eder. Ben etmem. Onlar sadece züppeler. Bizse, diğer yandan, züppelerin sömürgesi olmuştuk. Bizi sömürecek doğru dürüst bir kültür dahi bulamamışız. Köhne götler tarafından yönetiliyoruz." Renton ve arkadaşlarının yaşadığı aidiyet sorunu mensubu oldukları ulusun da hislerine tercüman oluyor.

Danny Boyle her bir karakterin uyuşturucu tribini sürreel bir yolculuğa çeviriyor. Iggy Pop'tan, Primal Scream'den, Brian Eno'dan veya Blur'den ödünç aldığı parçaları bu sahnelerin üzerine boca ediyor. Sistem ve bağımlılık arasında beynamaz kalmış karakterlerine kırk katır ile kırk satır arasında seçim yaptırmaya zorluyor. Bizi de onlarla birlikte bağımlılığın kuytu, rutubetli köşelerine götürüyor ve diyelim "Bir Rüya İçin Ağıt" (Requiem For A Dream), "Vegas'ta Korku Ve Nefret" (Fear And Loathing In Las Vegas), "A Scanner Darkly" gibi, izleyicisine benzer tecrübeler yaşatmaya meraklı bir grup filmin de önünü açıyor.

Lakin İngilizlere etmediği küfrü bırakmayan bu İskoç kahramanlar dönüp dolaşıp gene sömürdükleri İngilizlerin sinemasını şaha kaldırıyor. İronik değil mi?

Stilize leşliğiyle 'İskoçya'nın en boktan tuvaleti'ndeki klozet sahnesi sinema antolojilerine çoktan girdi.

Renton ve arkadaşlarının filmin başında yaşadıkları sefil hayat kimilerine rahatsızlık verebilir.

YÖNETMEN Danny Boyle

OYUNCULAR Ewan McGregor, Robert Carlyle, Kelly Macdonald, Peter Mullan

YAPIM/SÜRE 1996 İngiltere, 94 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce ve

2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tigon

İkinci filmiyle Ada sinemasında milat teşkil edebilecek önemde işler başarıyor Danny Boyle ve şürekası.

YUKARI BAK

FİLMER ANCAK BİR TÜR MİRASI DA BERABERİNDE TAŞIYORSA SANAT yapıtına dönüşür, "izle-unut" kategorisinin ölümcül nankörlüğünden kurtulup kalıcı hale gelir. Pixar'ın tüm filmlerini kalıcı kılan şey sadece türevleri arasındaki bariz teknik üstünlükleri değil. Pelikülün dışında da yaşayabilen anlatılar geliştirebilmelerinde. "Yukarı Bak"ın öyküsünü baştan sona, hiçbir ayrıntısını es geçmeden, masal dinlemeyi çok seven çocuklara rahatlıkla anlatabilirsiniz. Hiçbiri kalkıp da "bize masal yerine izlediğin filmi anlatıyorsun" diyerek bilgiçlik taslamaz, emin olun.

Pixar okulu diye bir şey varsa, o okulun bir sınıfındaki yaratım ekibine halk masallarının altın kurallarına dair sağlam dersler verildiği varsayımını da yürütebiliriz. Hemen hemen tüm filmlerinde bu disiplinin izleri vardır ama bir Pixar filmi klasik masal anlatısının tüm aşamalarına "Yukarı Bak" sayesinde ilk kez bu kadar yaklaşıyor. "Masalın Biçimbilimi" kitabının yazarı, akademisyen Vladimir Propp'un tam 90 yıl önce tespit ettiği söz konusu aşamalara sadık kalarak diledikleri oyuncaklı manevraya başvurmakta serbestler tabii. Mesela, kahramanımız ulvi bir arayışın peşinde evinden ayrılıyor, ama evini de yanına alarak. Beklenmedik kötü adam, akla gelebilecek en son kişi çıkıyor ve tabii ki onun da aradığı bir şey var. Tesadüfe bakın ki, kötü adamın aradığı şeyle kahramanımızın aradığı şey aynı yerde bulunsun da, özünde farklı ama aynı anlama çıkıyor. Düğüm noktası ise, kötü adamın aradığı şeyin kahramanımızın "dostlukla" ilintilediği bir şeye denk düşmesi. Uzun bir yol katediliyor, engeller çıkıyor, tutsak düşülüyor, kötü adam tufaya düşüyor, kendi yandaşlarının ihanetine uğruyor v.s. Ha bir de konuşan hayvanlar var tabii, nasıl olmasın ki? Bundan iyi masal mı olur?

Amerikan yapımı animasyon filmlerindeki "konuşan hayvan" klişesine Pixar'ın getirdiği esprili yorum tam da onların teknolojiye göbekten bağlı oluşlarından beklenebilecek bir şey. Pöh, hayvanlar konuşmaz ki! Ama teknolojik bir aygıt olursa, başka... Bildiğiniz gibi, tekno ciciler çeşitli

arızalara da gebe. Tam bu noktada Hollywood'un "güçlü, maço ve karizmatik" karakterleriyle dalga geçebilecekleri bir saha daha yaratıyorlar. Filmin konuşan köpeklerinden en sert, en harbi, en lider ve en vahşi olanı, boynundaki aygıtın arızası nedeniyle Sincap Alvin gibi konuşuyor. Otoritesinin buna rağmen sarsılmaması ise hep çok zeki iddia edilen köpeklerin aptallığını ilan ederek de küçük çaplı bir devrim yaratmıyor mu? Küçük bir ayrıntıya daha dikkat lütfen. Köpekler dışında filmde görünen diğer hayvanlar konuşmuyor. Hayvanlar konuşmaz demiştik. Bir masal bile olsa Pixar'ın da kuralları var. "Ratatuy" da farelerin insanlarla konuştuğunu animsıyor musunuz? Pixar filmlerinde hayvanlar kendi dünyalarının özelliklerini korurlar. İnsanlarla etkileşime girdiklerinde, diğer animasyonların aksine, insani özelliklere bürünmezler.

Yaşlı adam ve çocuk dostluğu nedeniyle, bir de uçan ev var diye, filmi Miyazaki geleneğine yakın görenler de oldu. Doğaldır. Ancak, "Yukarı Bak"ta herhangi bir Miyazaki filmine kıyasla çok az felsefe, pozitif dünya görüşüne dair çok az şey var. Yaşlılığın doğasını sadece hırçınlıkla betimliyorlar örneğin. Gelin görün ki, 78 yaşındaki Carl, ortada büyü bile yokken süper kahramanları aratmayan aksiyon sahnelerinde bana mısın demiyor. Neyse ki, pozitif felsefe deyince "inanırsan başarısın" dan ötesini anlamayan Hollywood'un tuzaklarına düşmüyorlar. Evet, felsefesi yok belki, ama ikiye bölünmüş ve dar görüşlü bir felsefeyle zihnimizi de kirlletmiyor.

Sadece bir mekan görmek için yola çıkmak, tüm hikayeyi sırtlayacak kadar güçlü bir öge değil. Nitekim hedefe filmin neredeyse yarısına gelmeden önce ulaşılması, hikayenin uzunca bir süre sarkmasına da neden oluyor. Bu biraz doğal çünkü Carl'ın geleceğe bakışı, yaşı itibarıyla çok umutlu değil. Mekana ulaştıktan sonrasına dair hiçbir planı yok. Hedefine vardığı noktada hem hikaye hem de Carl yeni bir dayanak noktası arıyor. [\[1\]](#)

İki dakikada koca bir ömrü özet geçen bölüm sinema dersi gibi.

Her şey esprili, ama çılgın bilim adamı çok ciddi.

ORJİNAL ADI Up
YÖNETMEN Pete Docter
SESLENDİRENLER Edward Asner, Christopher Plummer, Jordan Nagai
YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 96 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.33:1, 5.1 DD
İNGİLİZCE VE TÜRKÇE
ŞİRKET Tiglon

Bir Pixar filmi klasik masal anlatısının tüm aşamalarına "Yukarı Bak" sayesinde ilk kez bu kadar yaklaşıyor!

BUSH

ORİJİNAL ADI W.

YÖNETMEN Oliver Stone

UYUNCULAR Josh Brolin, Elizabeth

Banks, Richard Dreyfuss, Thandie

Newton, James Cromwell

YAPIM/SÜRE 2008 ABD, 129 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce ve

2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tiglon

Oliver Stone acele etmiş. Bu film için beş yıl beklemesi lazımdı.

BUSH" ÇOK ZAMANSIZ BİR FİLM. BAŞKANIN İKİNCİ GÖREV SÜRESİ dolmuştu ve anayasa gereği yeniden aday olamayacaktı. Haliyle Stone'un "Sakin bu adama oy vermeyin" demek için bu filmi çekmediği çok açık. Öte yandan bir biyografi için bu denli acele de gerek yok. "Fuck Bush" şeklinde özetlenebilecek yavan Bush eleştirisinin ötesine geçebilmek için en azından bir dört beş yıl kendisini demlendirmeliydi.

Fakat Stone, balyoz gibi çalışan proaktif bir yönetmen. Bu üçüncü başkan filminde, "JFK"deki gibi gizem çözen bir üslubu ya da "Nixon"daki gibi sert eleştirel tavırları bir kenara bırakıyor. "Bush" çokça komediye bulaşan bir drama. Çubuk kraker yerken boğulma tehlikesi atlatan, kapağını çıkarmadan dürbünden bakan, çocuk kitabını ters tutarak okumaya çalışan birinin, dünyanın en güçlü adamı pozisyonunu sekiz yıl boyunca üstlenmesindeki trajikomediyi görmeye çalışıyor.

Olmayan kitle imha silahlarını var etmeye çalıştıkları 2002-2004 sürecinde Bush yönetiminin

üyelerini ağır makyajlar altında birer karikatür olarak temsil etmesi ise büyük hata. Film, bu noktalarda bir "Plastip Şov" sallapatilğine bürünüyor. Bizim buralarda Youtube ile takip ettiğimiz SNL skeçlerine bile dönüşüyor bazen.

Stone, "Fuck Bush" noktasının ötesine geçemiyor ve yine Amerikan ulusal bütünlüğünü tüm değerlerin üstüne koyuyor. "Müfreze"den (Platoon) kalma alışkanlıkla 'düşmanla' empati kuramıyor yönetmen. 'Delikanlı komutan' olarak tasvir ettiği Colin Powell'in ağzından "Körfez Savaşı'nda ağzımızın payını aldık, hatayı tekrarlamayalım"ı itiraf ediyor etmesine, fakat bunun dayanağı yine "Amerikalı genç evlatlarımızı kaybetmeye değmez"e geliyor. Atılan bomba sonucunda ölen binlerce Iraklı değil, yine tek tek Amerikalıların hayatları kıymete biniyor. [1]

👍 Josh Brolin'in güneşli sevimli hanzo olarak resmettiği Bush portresi oldukça sempatik.

👎 Savaşın asıl nedeninin doğal kaynak paylaşımına dayandırıldığı sahnedeki duygu bütün filme yayılmıyordu.

1941

YÖNETMEN Steven Spielberg

YAPIM/SÜRE 1979 ABD, 118 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce (T.A)

ŞİRKET Kanal D Home Video

DUEL İLE YAPTIĞI ÇIKIŞIN ARDINDAN "Jaws" ile büyük sükse yapan, ardından "Üçüncü Türden Yakınlaşmalar" ile dönemin en özgün sinemacılarından biri olduğu Steven Spielberg'in yeni filmi büyük merakla beklenirken "1941" ile çıkagelmesi herhalde ciddi şaşkınlık yaratmıştır. Çünkü Spielberg'in bu filmografisi içindeki tek bariz komedi olan filmi tek bir kelimeye, 'curcuna'ya indirgesek kimse pek de itiraz etmez herhalde. Aslında büyük olasılıkla kendisinin de hayal ettiği bu olsa gerek. Nitekim sonuçta Pearl Harbour'dan hemen sonra zaten her türlü paranoyaya son derece açık olan Amerikan halkının bir parodisini, olabilecek en yüksek perdeden ve hayli bütçeli sahnelerle anlatmaya çalışıyor.

Zaten her an patlamaya hazır olan Los Angeles halkı, bir de üstüne üstlük yolunu şaşırmış bir Japon denizaltısının da konuya dahil olmasıyla adeta zıvanadan çıkıyorlar ve aslında kendi kendilerine savaşıyorlar. Ancak Spielberg bazı yerlerde çok vakit harcıyor. Filmin tam ortasındaki donanma ordularının katıldığı büyük balo sahnesi mesela. O kadar uzun ve bütün filmi o kadar yaralıyor ki, usta yönetmenin bunu farkedememiş olması enteresan. Ayrıca çok fazla karakter hikayenin içinde resmen çil yavrusu gibi dağılıyorlar. **Burak Göral**

👍 Özellikle "Jaws"ı anımsatan açılış sahneleri filme çok güzel bir başlangıç sağlıyor...

👎 Balo sahneleri bahriyeli müziklerle dalga geçiyor olsa da çok uzun ve sıkıcı...

FRANKLYN

YÖNETMEN Gerald McMorrow

YAPIM/SÜRE 2008 ABD, 98 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tiglon

ELİMİZDE SIRLARLA DOLU BİR FİLM var ama bu sırlar izleyicide yeterince merak uyandırmıyor.

George Orwell'in ruhu şad olsun, distopyalarda İngiltere standart coğrafya olarak görülüyor hâlâ daha. "Brazil"den "V"ye (V For Vendetta) uzanan modern gelenek de bunu bozmadı. Ne zaman totaliter bir gelecek hikayesi çekilse, mekan İngiltere oluyor. "Franklyn" de bu kaideyi sürdürüyor. Din kavramının yaşamın her alanına egemen olduğu bir İngiltere geleceği tasvir ediyor.

Fakat bu gelecek tasarımının üzerine düşülmemesi ve filmin bugün ile gelecekte geçen dört farklı hikayeyi paralel anlatması bir odaklanma sorunu olarak karşımıza çıkıyor. Finale yakın ifşa edileceği üzere, gelecekteki hikaye, günümüzde kaybolan oğlunu arayan bir babanın hikayesinin öte yüzü. Bu şizofren durum, şizofren karakterlerle pekiştirilemeye çalışılıyor.

Kabul, "Franklyn" sır dolu bir film. Buna rağmen sırlarını çok geç açıklıyor. "Bıçak Sırtı"nı (Blade Runner) andıran sokaklarda geçen filmin çok meraklı gizemler öne sürmemesi bir motivasyon problemi doğuruyor. Yönetmen, seyirciyi uyanık tutacak ve filmin sonunu getirmek üzere iğneleyecek bir esrar yaratamıyor.

Kemal Ekin Aysel

👍 "Bir yalana ne kadar çok kişi inanırsa, yalan o derece doğru olur" söylemi başarılı.

👎 İnanç kayı merkezini, "Brazil"i anımsatan kabus bürokrasisi üzerine gidilmeliydi.

G-FORCE

YÖNETMEN Hoyt Yeatman

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 88 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce ve Türkçe

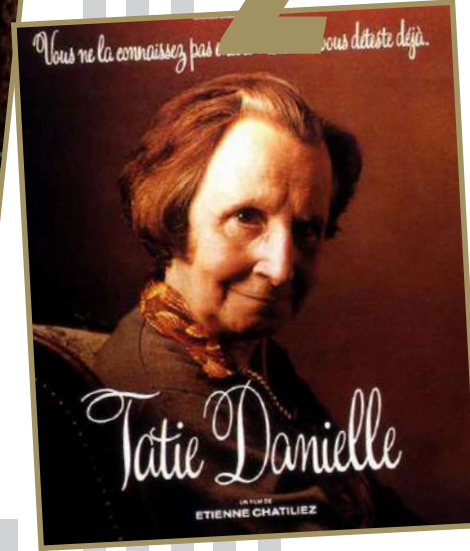
ŞİRKET Tiglon

JERRY BRUCKHEIMER ÇILGIN aksiyonlarının içine bir tane de çocuk filmi koydu sonunda. Ama nasıl bir çocuk filmi? Bir grup kemirgen (aslında hepsi birer hamster) FBI'in içinde özel bir gizli birimde aktif olarak çalışmaktalar. Bu vatansever hamster'lar (!) gizli görevlerini başarıyla gerçekleştirdiklerinde ödül alacaklarına kapatılma tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar. Son teknoloji ekipmanlarıyla birlikte hem kötü niyetli bir organizasyonla hem de peşlerinde onları pasif hale getirmeye çalışan FBI ajanlarıyla baş etmeye çalışıyorlar.

Bugünün çocukları için ordan oraya koşturan ajan kılığındaki hamsterların macerası ne kadar ilgi çekici olabilir bilemiyorum. Ama hem Disney hem de diğer yapımcıları bu filme büyük yatırım yaptılar. Oysa çağımızın hayli ileri zekalı çocuklarının üç boyutlu olması dışında pek bir cazibe barındırmayan bu filmi pek de sahiplenmediler. Ayrıca artık "Görevimiz Tehlike" filmlerinin her türlü parodisi de yapıldı diyebiliriz belki bu filmle birlikte. Ama kadro konusunda en ufak bir tevazu gösterilmemiş: Nicolas Cage, Sam Rockwell, Penelope Cruz, Steve Buscemi sesleriyle; Bill Nighy, Will Arnett ve Zach Galifianakis gibi komedyenler de bizzat kanlı canlı rol almaktalar. **Burak Göral**

👍 Orijinal seslerde hayli argo konuşan kemirgenler Türkçe dublajda çocuklar için makul hale getirilmişler.

👎 150 milyon dolarlık bütçesiyle bizi daha çok güldürmeliydi. Esprileri çocuklar için bile cazip değil.

1 - !f İstanbul 9

Bağımsız filmlerin buluştuğu festival !f İstanbul, bu yıl 11-21 Şubat arasında İstanbul'da, 25-28 Şubat aralıysa Ankara'da görücüye çıkacak. Festivalin en önemli yeniliği, beş filmin aynı anda 20 merkezde birden gösterilmesi olacak. İstanbul, Anadolu ve komşu coğrafyalarda yapılacak bu gösterimler dijital bir bağlantıyla gerçekleştirilecek.

2 - Danielle Teyze (Tatie Danielle)

Yeşim Ustaoglu imzalı "Pandora'nın Kutusu"ndaki performansıyları SİYAD ödüllerine 'en iyi kadın oyuncu' dalında aday olan 92 yaşındaki usta aktris Silla Chelton'un 20 yıl önce Türkiye sinemalarında da gösterilen filmi, 'kara komedi'nin çarpıcı örneklerinden biri. Bir yerlerde rastlarsanız kaçırmayın!

3 - Kan Arzusu (Thirst)

Güney Koreli usta sinemacı Park Chan-wook'un dolaşmadık festival bırakmayan son filmi "Kan Arzusu", sonunda Türkiye sinemalarında da gösterime giriyor. Şimdilik 19 Şubat gibi görünüyor gösterim tarihi. Filmin Cannes'dan ödülle döndüğünü de hatırlatıp, bu tarihi bir kenara not etmenizi salık veriyor.

4 - Cem Yılmaz

"Yahşi Batı"yla eleştirmenleri bir miktar üzen Cem Yılmaz, 31 Ocak Pazar akşamı BKM'de düzenlenecek 42. SİYAD Türk Sineması Ödülleri'nde 'host'luk

yapacakmış. Bu durum, Yılmaz'ın eleştirmenlerle arasının hiçbir koşulda bozulmayacağını da kanıtı gibi...

5 - Marianne Faithfull

Şimdilerde 60'lı yaşlarını süren ve biraz da kilo almış görünen şarkıcı-aktris Marianne Faithfull'un erkeklerin canını 'acımasızca' yaktığı yıllardan gelen bu fotoğrafı, onun cazibesinin sınırlarının olmadığını da gösteriyor bir yandan.

SAYGIYLA ANIYORUZ

ŞAKİR ECZACIBAŞI

1929 - 2010

“ Ben tüm aktörler sığırdır demedim. Sadece aktörlerin sığır gibi güdülmesi gerektiğini söyledim! ”

Alfred Hitchcock